

**ІНСТИТУТ ЗАКОНОДАВСТВА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ**

**РЕФЕРАТИВНИЙ ОГЛЯД
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА**

Випуск 19

(липень – вересень 2010 р.)

Київ – 2010

УДК 341:061.1ЄС

ББК 67.412(4)

Р45

СЕРІЯ «РЕФЕРАТИВНИЙ ОГЛЯД ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА»

*Серію рекомендовано до друку Вченою радою Інституту законодавства
Верховної Ради України (Протокол № 9 від 26 жовтня 2006 р.)*

За загальною редакцією В. О. Зайчука,
Керівника Апарату Верховної Ради України,
академіка НАПН України

Р45 **Реферативний** огляд європейського права / За заг. ред. В.О. Зайчука. –
Вип. 19. – К., 2010. – 47 с.

Серію «Реферативний огляд європейського права» підготовлено Інститутом законодавства Верховної Ради України з метою оперативного системного інформування державних органів, наукових установ та громадськості щодо прийняття європейських законодавчих актів, розвитку європейської правової доктрини та судової практики ЄС.

Серію розраховано на народних депутатів України, депутатів місцевих рад, працівників секретаріатів комітетів і фракцій Верховної Ради України, помічників-консультантів народних депутатів України, а також фахівців, які працюють у сфері адаптації національного законодавства до норм європейського права.

УДК 341:061.1ЄС

ББК 67.412(4)

РЕЗЮМЕ ЗБІРНИКА

У першому розділі огляду подаються анотації новоухвалених актів Ради Європи. Зокрема, у третьому кварталі 2010 року увагу Ради Європи було приділено питанням застосування Україною Європейської хартії регіональних мов або мов меншин, а також впливу генетики на організацію медичних послуг та підготовку фахівців у сфері охорони здоров'я.

Другий розділ містить анотації директив, регламентів та рішень інституцій Європейського Союзу, а також інших документів ЄС, що були прийняті у цей період. Новели законодавства стосувалися врегулювання окремих питань функціонування транспортних систем, застосування принципу недискримінації у сфері трудових відносин, а також врегулювання зовнішньополітичних аспектів діяльності Європейського Союзу. У зазначений період інституціями ЄС ухвалено ряд документів, що регулюють питання стандартів якості та безпеки людських органів, призначених для трансплантації, розвитку транс'європейської транспортної мережі, а також надання макрофінансової допомоги Україні.

Третій розділ збірника присвячено судовій практиці Європейського суду з прав людини за скаргами проти України. За липень – вересень 2010 року Європейський суд з прав людини ухвалив 14 рішень за скаргами громадян України на порушення прав на справедливий судовий розгляд, що здебільшого стосувалися невиконання рішень національних судів та затягування судових розглядів.

Четвертий розділ огляду містить резюме матеріалів про бельгійське головування в Європейському Союзі.

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ АБРЕВІАТУР ТА ТЕРМІНІВ.....	7
I. АКТИ РАДИ ЄВРОПИ	9
ДОКУМЕНТИ КОМІТЕТУ МІНІСТРІВ.....	9
<i>Рекомендація CM/RecChL(2010)6 від 7 липня 2010 р. «Про застосування Україною Європейської хартії регіональних мов або мов меншин».....</i>	9
<i>Рекомендація CM/Rec(2010)11 від 29 вересня 2010 р. «Про вплив генетики на організацію медичних послуг та підготовку фахівців у сфері охорони здоров'я».....</i>	10
II. ЗАКОНОДАВСТВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	12
<i>Директива 2010/40/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 7 липня 2010 року щодо рамок для запровадження «розумних» транспортних систем у сфері автомобільного транспорту та для взаємодії з іншими видами транспорту.....</i>	12
<i>Директива 2010/41/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 7 липня 2010 року про застосування принципу рівного ставлення до жінок та чоловіків, які займаються індивідуальною трудовою діяльністю, та скасування Директиви Ради 86/613/ЄЕС.....</i>	13
<i>Директива 2010/45/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 7 липня 2010 року про стандарти якості та безпеки людських органів, призначених для трансплантації.....</i>	13
<i>Рішення № 388/2010/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 7 липня 2010 року щодо надання макрофінансової допомоги Україні.....</i>	14
<i>Рішення № 661/2010/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 7 липня 2010 року щодо настанов Союзу для розвитку транс'європейської транспортної мережі (нова редакція).....</i>	14
<i>Рекомендація Ради від 13 липня 2010 року про широкі настанови щодо економічних політик держав – членів Союзу (2010/410/ЄС).....</i>	15
<i>Рішення Ради від 26 липня 2010 року про заснування та функціонування Європейської служби зовнішньої діяльності (2010/427/ЄС).....</i>	16

<i>Рішення Ради 2010/430/СЗБП від 26 липня 2010 року про заснування Європейської мережі незалежних експертних центрів з питань нерозповсюдження на підтримку здійснення стратегії ЄС щодо боротьби з розповсюдженням зброї масового знищення.....</i>	<i>16</i>
<i>Регламент Комісії (ЄС) № 691/2010 від 29 липня 2010 року про встановлення ефективних схем аеронавігаційного обслуговування та мережесвих функцій, а також внесення змін до Регламенту (ЄС) № 2096/2005 щодо загальних вимог до надання аеронавігаційних послуг.....</i>	<i>17</i>
<i>Рішення Комісії від 1 вересня 2010 року про критерії та методологічні стандарти щодо належного екологічного стану морських вод (2010/477/ЄС).....</i>	<i>17</i>
<i>Регламент Комісії (ЄС) № 774/2010 від 2 вересня 2010 року що встановлює настанови, які стосуються отримання оператором компенсації за транскордонне постачання електроенергії, та спільний регуляторний підхід до передачі електроенергії.....</i>	<i>18</i>
<i>Регламент Комісії (ЄС) № 807/2010 від 14 вересня 2010 року що встановлює докладні правила постачання продовольства з резервних складів найбільш нужденним особам у Союзі (кодифікована версія).....</i>	<i>18</i>
III. ПРАКТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЗА СКАРГАМИ ПРОТИ УКРАЇНИ.....	20
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ДАВИДОВ ТА ІНШІ проти України» від 1 липня 2010 року (заява № 17674/02 та 39081/02).....</i>	<i>20</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «АЛЕКСАНДР СМІРНОВ проти України» від 15 липня 2010 року (заява № 38683/06).....</i>	<i>22</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «БУРЯГА проти України» від 15 липня 2010 року (заява № 27672/03).....</i>	<i>23</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ВІНОКУРОВ проти України» від 15 липня 2010 року (заява № 2937/04).....</i>	<i>25</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ГАЗЕТА «УКРАЇНА-ЦЕНТР» проти України» від 15 липня 2010 р. (заява № 16695/04).....</i>	<i>26</i>

<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КОЛОМОЄЦЬ проти України» від 15 липня 2010 р. (заява № 11208/03).....</i>	<i>28</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ПАЛАМАРЧУК проти України» від 15 липня 2010 р. (заява № 28585/04).....</i>	<i>29</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СЛАНЬКО проти України» від 15 липня 2010 р. (заява № 6508/05).....</i>	<i>31</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЮЩЕНКО ТА ІНШІ проти України» від 15 липня 2010 р. (заява № 73990/01, 7364/02, 15185/02 та 11117/05).....</i>	<i>32</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «МУРУКІН проти України» від 2 вересня 2010 р. (заява № 15816/04).....</i>	<i>35</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ФЄДІНА проти України» від 2 вересня 2010 р. (заява № 17185/02).....</i>	<i>36</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «БАЛОГА проти України» від 16 вересня 2010 р. (заява № 620/05)</i>	<i>38</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ВІТРУК проти України» від 16 вересня 2010 р. (заява № 26127/03).....</i>	<i>39</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ВЛАДІМІР ПОЛІЩУК ТА СВЕТЛАНА ПОЛІЩУК проти України» від 30 вересня 2010 р. (заява № 12451/04).....</i>	<i>41</i>
IV. РОЗВИТОК ДОКТРИНИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА	43
<i>Бельгійське головування в ЄС.....</i>	<i>43</i>
<i>Бельгія виступила з ініціативою раціонального використання матеріалів</i>	<i>44</i>
<i>Парламент виступає за ухвалення директиви про біовідходи..</i>	<i>45</i>

ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ АБРЕВІАТУР ТА ТЕРМІНІВ

Договір ЄС – Договір про заснування Європейського Співтовариства.

Євратом – Європейське Співтовариство з атомної енергії.

Європейська Рада – міждержавна складова Європейського Союзу, до якої входять глави держав чи урядів країн – членів ЄС та Голова Європейської Комісії. Європейська Рада збирається щонайменше двічі на рік під головуванням керівника держави чи уряду держави-члена, що головує в Раді.

Європейське Співтовариство (Співтовариство) – засноване згідно з Римським договором 1957 р. З 1993 р. цей термін було витіснено із загального вжитку терміном «Європейський Союз», тепер він застосовується для позначення міждержавного об'єднання держав-членів, які утворюють Європейський Союз.

Європейський суд – Європейський суд з прав людини.

Європейські Співтовариства – Європейське Співтовариство з атомної енергії, Європейське Співтовариство з вугілля та сталі, а також Європейське Економічне Співтовариство. Внаслідок їх злиття у 1967 р. цими трьома Співтовариствами керують єдині інституції, тому часто їх узагальнено називають «Європейське Співтовариство». Відколи у 2002 р. Європейське Співтовариство з вугілля та сталі припинило існування, фактично залишилося два Європейських Співтовариства.

ЄЕП – Європейський економічний простір.

ЄП – Європейський Парламент. Одна з п'яти інституцій (разом із Радою, Комісією, Судом та Рахунковою палатою) Європейського Співтовариства. Є асамблеєю представників держав – членів ЄС, обирається прямим загальним голосуванням.

ЄПС – Європейська політика сусідства.

ЄПБО – Європейська політика безпеки та оборони.

ЄС – Європейський Союз. Заснований згідно з Договором про Європейський Союз 1993 р. (інші назви – Маастрихтський договір, Договір про ЄС або ДЄС).

КМ (Комітет міністрів) – Комітет міністрів Ради Європи.

Комісія (Європейська Комісія) – одна з п'яти інституцій Європейського Співтовариства.

НАТО – Організація Північноатлантичного договору.

ОЕСР – Організація економічного співробітництва та розвитку.

ПАРЄ – Парламентська асамблея Ради Європи.

Рада (Рада ЄС) – одна з п'яти інституцій Європейського Співтовариства.

РБ ООН – Рада Безпеки Організації Об'єднаних Націй.

РЄ – Рада Європи.

СЕР – Світова енергетична рада.

СЄД – Серія Європейських Договорів Ради Європи.

СЗБП – Спільна зовнішня та безпекова політика («другий стовп» Європейського Союзу).

СОТ – Світова організація торгівлі.

Суд ЄС – Суд Європейських Співтовариств. Одна з п'яти інституцій Європейського Співтовариства.

«Тройка» (ЄС) – складається з держави-члена, яка головує в Раді, держави-члена, яка головувала попередні шість місяців та держави-члена, яка головуватиме наступні шість місяців. Термін походить від назви старовинної руської запряжки з трьох коней.

ЮВС – співпраця у сфері юстиції та внутрішніх справ (ЮВС) (Частина VI Договору ЄС), що разом з Європейськими Співтовариствами й спільною зовнішньою та безпековою політикою (СЗБП) є одним із «трьох стовпів» «архітектури» об'єднаної Європи, визначених Договором ЄС. Основною метою співпраці у сфері ЮВС є практичне втілення принципу вільного пересування осіб.

I. АКТИ РАДИ ЄВРОПИ

ДОКУМЕНТИ КОМІТЕТУ МІНІСТРІВ

Рекомендація CM/RecChL(2010)6 від 7 липня 2010 р. «Про застосування Україною Європейської хартії регіональних мов або мов меншин»

Recommendation CM/RecChL(2010)6 on the application of the European Charter for Regional or Minority Languages by Ukraine

Комітет міністрів,

відповідно до статті 16 Європейської хартії регіональних мов або мов меншин;

беручи до уваги документ про прийняття Хартії, представлений Україною 19 вересня 2005 року;

враховуючи оцінки, зроблені Комітетом експертів Хартії стосовно застосування Хартії Україною;

враховуючи коментарі, надані українською владою щодо змісту доповіді Комітету експертів;

маючи на увазі, що ця оцінка ґрунтується на інформації, наданій Україною в першій періодичній доповіді, додатковій інформації, поданій українськими органами влади, інформації, представленої органами та асоціаціями, створеними на законних підставах в Україні та на інформації, отриманій Комітетом експертів під час їхнього візиту «на місці»;

рекомендує Україні взяти до уваги всі зауваження Комітету експертів та в пріоритетному порядку:

1. Розвивати в тісній взаємодії і співпраці з представниками носіїв мов меншин структуровану освітню політику для регіональних мов і мов меншин та забезпечити право носіїв мов меншин на здобуття освіти їхніми мовами, зберігаючи при цьому вже здобуті досягнення та існуючу кращу практику в цій галузі.

2. Переглянути нинішнє правове регулювання використання мов національних меншин з метою забезпечення їх використання для доступу до вищої освіти.

3. Змінити існуючий поріг для офіційного використання регіональних мов або мов меншин у місцевих і обласних

адміністраціях таким чином, щоб Хартія могла застосовуватися в ситуаціях, коли кількість носіїв мови це виправдовує.

4. Забезпечити, щоб квоти, введені для трансляції програм (телебачення і радіо), а також вимоги до дубляжу, субтитрів та постсинхронізації всіх іноземних фільмів українською мовою негативно не впливали на радіо- та телепрограми, що виходять регіональними мовами або мовами меншин, і не перешкоджали розповсюдженню продукції засобів масової інформації та фільмів регіональними мовами або мовами меншин.

5. Активізувати зусилля з підтримки створення та/або подальшого існування культурних центрів для носіїв регіональних мов або мов меншин.

6. Вжити ефективних заходів для захисту і стимулювання мов караїмів і кримчаків, що перебувають під загрозою зникнення.

7. При перегляді документа про ратифікацію врахувати всі результати, висновки та рекомендації Комітету експертів, зокрема, пов'язані з пунктом 2 статті четвертої, Хартії, що сформульовані у висновках у Главі 3 (пункт 3.1.C) його доповіді.

Рекомендація CM/Rec(2010)11 від 29 вересня 2010 р. «Про вплив генетики на організацію медичних послуг та підготовку фахівців у сфері охорони здоров'я»

Recommendation CM/Rec(2010)11 on the impact of genetics on the organisation of health care services and training of health professionals

Цим документом Комітет міністрів звертає увагу на великий вплив генетики у сфері надання медичних послуг. Зокрема, з її допомогою можливий перехід від лікувальних до профілактичних послуг, від стаціонарного до амбулаторного лікування, від спеціалізованих генетичних послуг до генетики як невід'ємної частини загальних медичних послуг.

У зв'язку з цим Комітет міністрів Ради Європи рекомендує державам-членам на державному рівні:

- запровадити заходи щодо розробки національної політики у сфері генетичних послуг;
- зробити доступною генетичну консультацію для пацієнтів;

- забезпечити повагу прав пацієнтів та членів їхніх сімей при поліпшенні здоров'я генетичними методами;
- приділяти належну увагу обізнаності фахівців з охорони здоров'я та громадськості про генетику та наслідки застосування генетичних послуг;
- сприяти проведенню наукових досліджень у галузі генетики, у тому числі у сфері загальної охорони життя;
- сприяти створенню міжнародних мереж із надання генетичних послуг та генетичних науково-дослідних інституцій між організаціями, науково-дослідними та іншими медичними установами, що займаються проблемами генетики людини;
- полегшувати доступ громадськості до інформації про надання генетичних послуг населенню;
- розробляти та вживати заходи, викладені у Додатку до цієї рекомендації, враховуючи відповідні національні умови.

II. ЗАКОНОДАВСТВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Директива 2010/40/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 7 липня 2010 року щодо рамок для запровадження «розумних» транспортних систем у сфері автомобільного транспорту та для взаємодії з іншими видами транспорту

Directive 2010/40/EU of the European Parliament and of the Council of 7 July 2010 on the framework for the deployment of Intelligent Transport Systems in the field of road transport and for interfaces with other modes of transport

Ця Директива встановлює рамки для скоординованого й послідовного запровадження та використання «розумних» транспортних систем (ІТС) у рамках ЄС, зокрема через кордони між державами-членами, та встановлює загальні умови, необхідні для цієї мети.

Цей документ передбачає розробку специфікацій для дій у рамках пріоритетних сфер, а також, за необхідності, розробку відповідних стандартів.

Для цілей цієї Директиви мають бути визначені такі пріоритетні сфери для розвитку та використання специфікацій і стандартів:

- оптимальне використання даних щодо доріг, дорожнього руху та подорожей;
- безперервність управління дорожнім рухом та вантажами службами ІТС;
- програми ІТС щодо забезпечення безпеки та інфраструктури доріг;
- з'єднання транспортного засобу з транспортною інфраструктурою.

Директива набирає чинності на 20-й день з дати її опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Директива 2010/41/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 7 липня 2010 року про застосування принципу рівного ставлення до жінок та чоловіків, які займаються індивідуальною трудовою діяльністю, та скасування Директиви Ради 86/613/ЄЕС

Directive 2010/41/EU of the European Parliament and of the Council of 7 July 2010 on the application of the principle of equal treatment between men and women engaged in an activity in a self-employed capacity and repealing Council Directive 86/613/EEC

Ця Директива встановлює рамки для реалізації в державах-членах принципу рівного ставлення до чоловіків і жінок, які займаються індивідуальною діяльністю, та сприяння такій діяльності. Директива про самозайнятих працівників та підтримку подружжя суттєво підвищує захист жінок, які займаються підприємницькою діяльністю, та надає допомогу подружжю або «життєвим партнерам», зокрема у разі вагітності чи пологів. Вони отримують допомогу при народженні дитини, а також відпустку строком не менше 14 тижнів, якщо вони її бажають отримати.

Документ передбачає положення щодо принципу рівного ставлення, соціального захисту та допомоги матерям, захисту прав жінок у період вагітності та пологів, а також посилення принципу гендерної рівності.

Директива набирає чинності на 20-й день з дати її опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Директива 2010/45/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 7 липня 2010 року про стандарти якості та безпеки людських органів, призначених для трансплантації

Directive 2010/45/EU of the European Parliament and of the Council of 7 July 2010 on standards of quality and safety of human organs intended for transplantation

Ця Директива встановлює правила щодо забезпечення якості та безпеки людських органів, призначених для трансплантації в людське тіло, з метою забезпечення високого рівня захисту здоров'я людини.

Документ застосовується до пересадки, дослідження, характеристики, закупівлі, зберігання, транспортування та трансплантації органів.

Якщо ці органи використовуються з дослідницькою метою, ця Директива має застосовуватися лише у тому разі, якщо вони призначені для людського тіла.

Вона встановлює вимоги щодо якості та безпеки органів, їх закупівлі, характеристики донорів, трансплантаційних центрів, систем сповіщення та управління стосовно серйозних випадків чи побічних ефектів, медичного персоналу. Також документ закріплює положення щодо захисту донорів та одержувачів допомоги, вибору та оцінки донорів, обов'язків компетентних органів та обміну інформацією.

Директива набирає чинності на 20-й день з дати її опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Рішення № 388/2010/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 7 липня 2010 року про надання макрофінансової допомоги Україні

Decision No 388/2010/EU of the European Parliament and of the Council of 7 July 2010 providing macrofinancial assistance to Ukraine

З огляду на погіршення економічної ситуації та пов'язані з цим наслідки Україна звернулася за фінансовою допомогою до Європейського Союзу.

ЄС вирішив надати Україні фінансову допомогу у вигляді позики, максимальна сума якої становить 500 млн євро, а максимальний строк погашення – 15 років, з метою економічної стабілізації України та покращання її платіжного балансу й бюджетних потреб, як це зазначено в програмі МВФ.

Рішення вступає в дію з дня його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Рішення № 661/2010/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 7 липня 2010 року щодо керівних настанов Союзу для розвитку транс'європейської транспортної мережі (нова редакція)

Decision No 661/2010/EU of the European Parliament and of the Council of 7 July 2010 on Union guidelines for the development of the trans-European transport network (recast)

Це Рішення спрямоване на запровадження керівних настанов, що стосуватимуться цілей, пріоритетів та основних напрямків щодо

заходів, передбачених у сфері транс'європейської транспортної системи. Ці настанови є проектом спільного інтересу, реалізація якого сприятиме розвитку транспортної мережі на всій території ЄС.

Основні вимоги до оперативної сумісності транс'європейської транспортної мережі у сфері транспорту та супутніх послуг визначаються у Директиві 2008/57/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 17 червня 2008 року щодо операційної сумісності залізничної системи в рамках Співтовариства та окремо цим Рішенням.

Транс'європейська транспортна мережа має бути поступово створена до 2020 р. на всій території ЄС шляхом інтеграції наземних, морських і повітряних мереж транспортної інфраструктури.

Рекомендація Ради від 13 липня 2010 року про широкі настанови щодо економічних політик держав-членів та Союзу (2010/410/ЄС)

Council Recommendation of 13 July 2010 on broad guidelines for the economic policies of the Member States and of the Union (2010/410/EU)

Договір ЄС передбачає, що держави-члени розглядатимуть свою економічну політику як предмет, що становить загальний інтерес, та координуватимуть її в рамках Ради. Також передбачається, що Рада має прийняти настанови щодо зайнятості та загальні принципи економічної політики для скеровування політик держав-членів.

Держави-члени та, за необхідності, ЄС мають узяти до уваги при здійсненні своєї економічної політики настанови, наведені у Додатку до цієї Рекомендації.

До таких настанов належать: забезпечення якості та стабільності державних фінансів; подолання макроекономічних дисбалансів; скорочення дисбалансу в зоні євро; оптимізація підтримки досліджень, розвитку й інновацій, підтримка «трикутника знань» та вивільнення потенціалу для цифрової економіки; підвищення ефективності використання ресурсів та скорочення викидів парникових газів; покращення ділового та споживчого клімату, модернізація та розвиток промислової бази з метою забезпечення повноцінного функціонування внутрішнього ринку.

Рішення Ради від 26 липня 2010 року про заснування та функціонування Європейської служби зовнішньої діяльності (2010/427/ЄС)

Council Decision of 26 July 2010 establishing the organisation and functioning of the European External Action Service (2010/427/EU)

Це рішення встановлює принципи організації та функціонування Європейської служби зовнішньої діяльності (ЄСЗД). ЄСЗД має бути функціонально незалежним органом Європейського Союзу, а очолювати її має Високий представник Союзу з питань зовнішньої та безпекової політики.

ЄСЗД має складатися з центрального апарату та делегацій Союзу у третіх країнах та міжнародних організаціях.

ЄСЗД має надавати допомогу Голові Європейської Ради, Голові Комісії та самій Комісії при здійсненні їхніх представницьких функцій у сфері зовнішніх зносин.

Рішення вступає в дію з дня його прийняття.

Рішення Ради 2010/430/СЗБП від 26 липня 2010 року про заснування Європейської мережі незалежних експертних центрів з питань нерозповсюдження на підтримку здійснення стратегії ЄС щодо боротьби з розповсюдженням зброї масового знищення

Council Decision 2010/430/CFSP of 26 July 2010 establishing a European network of independent non-proliferation think tanks in support of the implementation of the EU Strategy against Proliferation of Weapons of Mass Destruction

Цим документом було створено Європейську мережу незалежних експертних центрів у сфері нерозповсюдження зброї масового знищення з метою сприяння більш ефективному здійсненню стратегії ЄС щодо зброї масового знищення, яка базується на принципах багатосторонності, попередження та співпраці з третіми країнами.

Це рішення вступає в дію з дня його прийняття.

Регламент Комісії (ЄС) № 691/2010 від 29 липня 2010 року про встановлення ефективних схем аеронавігаційного обслуговування та мережевих функцій, а також внесення змін до Регламенту (ЄС) № 2096/2005 щодо спільних вимог до надання аеронавігаційних послуг

Commission Regulation (EU) No 691/2010 of 29 July 2010 laying down a performance scheme for air navigation services and network functions and amending Regulation (EC) No 2096/2005 laying down common requirements for the provision of air navigation services

Цей Регламент визначає необхідні заходи для поліпшення загальної ефективності аеронавігаційного обслуговування та мережевих функцій для загального повітряного руху в європейському та африканському регіонах ІКАО, де держави-члени несуть відповідальність за надання аеронавігаційних послуг з метою задоволення потреб усіх користувачів повітряного простору.

Регламент застосовуватиметься до аеронавігаційних послуг, що надаються постачальниками послуг повітряного руху, відповідно до ст. 8 Регламенту (ЄС) № 550/2004 Європейського Парламенту та Ради, а також постачальниками метеорологічних послуг згідно зі ст. 9 (1) цього Регламенту.

Регламент набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Рішення Комісії від 1 вересня 2010 року про критерії та методологічні стандарти щодо належного екологічного стану морських вод (2010/477/ЄС)

Commission Decision of 1 September 2010 on criteria and methodological standards on good environmental status of marine waters (2010/477/EU)

Цим Рішенням Комісія встановлює критерії, що застосовуватимуться державами-членами для оцінки ступеню досягнення належного екологічного стану морських вод, а також що супроводжуються посиланнями на відповідні методологічні стандарти.

Критерії та методологічні стандарти поділяються за різними показниками. Зокрема, робиться оцінка того, чи підтримується біологічне розмаїття, здійснюється аналіз якості та кількості місць існування, розповсюдження та чисельності біологічних видів тощо. У зв'язку зі зміною клімату адаптивне управління на основі

екосистемного підходу має включати регулярно оновлювані визначення належного екологічного стану. Таким чином, при розробці стратегії зі збереження екосистеми морського середовища держави-члени мають керуватися цим Рішенням.

Регламент Комісії (ЄС) № 774/2010 від 2 вересня 2010 року, що встановлює керівні настанови стосовно отримання оператором компенсації за транскордонне постачання електроенергії, а також спільний регуляторний підхід до передачі електроенергії

Commission Regulation (EU) No 774/2010 of 2 September 2010 on laying down guidelines relating to inter-transmission system operator compensation and a common regulatory approach to transmission charging

Цим Регламентом встановлюється порядок отримання операторами систем електропостачання компенсації за витрати, понесені у зв'язку з передачею електроенергії через свої мережі до інших країн на основі настанов, викладених у Частині А Додатку до цього документа.

Регламент набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

Регламент Комісії (ЄС) № 807/2010 від 14 вересня 2010 року, що встановлює докладні правила постачання продовольства з резервних складів найбільш нужденним особам у Союзі (кодифікована версія)

Commission Regulation (EU) No 807/2010 of 14 September 2010 laying down detailed rules for the supply of food from intervention stocks for the benefit of the most deprived persons in the Union (codification)

Цим Регламентом встановлюються докладні правила постачання продовольства з резервних складів найбільш нужденним особам у Союзі. Для цілей цього Регламенту термін «найбільш нужденні особи» означає будь-яких фізичних осіб, незалежно від того, чи це окремі особи, сім'ї чи групи, які складаються з таких осіб, чия соціальна або фінансова залежність констатована чи визнана на основі критеріїв, що застосовуються благодійними організаціями та затверджені компетентними органами.

Держави-члени, які бажають застосувати заходи, передбачені у ст. 27 Регламенту (ЄС) № 1234/2007 стосовно найбільш нужденних осіб у ЄС, мають повідомляти Комісію не пізніше 1 лютого про імплементацію щорічного плану, передбаченого цим Регламентом. Регламент передбачає прийняття щорічного плану розподілу харчових продуктів для найбільш нужденних осіб у кожній державі-члені до 1 жовтня кожного року. Перед складанням плану Комісія має проконсультуватися з основними організаціями, що займаються проблемами найбільш нужденних осіб у ЄС.

Цим документом також скасовується Регламент (ЄЕС) № 3149/92.

Цей Регламент набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в «Офіційному віснику Європейського Союзу».

III. ПРАКТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЗА СКАРГАМИ ПРОТИ УКРАЇНИ

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ДАВИДОВ¹ ТА ІНШІ проти України» від 1 липня 2010 року (заява № 17674/02 та 39081/02)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF DAVYDOV AND OTHERS
v. UKRAINE of 1 July 2010 (Application no. 17674/02 and 39081/02)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 8 (1) «Право на повагу до приватного і сімейного життя»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту».

Обставини справи

Справу було порушено за двома заявами, поданими на розгляд суду тринадцятьма громадянами України, які відбували покарання у Замковій виправній колонії № 58 під час наведених нижче подій.

Заявниками у справі виступили:

- С. Давидов – перший заявник,
- В. Ільченко – другий заявник,
- С. Гоменюк – третій заявник,
- Г. Друзенко – четвертий заявник,
- Н. Мартов – п'ятий заявник,
- гр. Салов – шостий заявник,
- гр. Літвінов – сьомий заявник,
- А. Міронов – восьмий заявник,
- В. Кулік – дев'ятий заявник,
- В. Кузьменко – десятий заявник,
- О. А. Кіселев – одинадцятий заявник,
- О. Діденко – дванадцятий заявник,

¹ Тут і далі всі імена, по батькові та прізвища заявників у справах транслітеровано відповідно до їх написання в оригіналах рішень англійською мовою.

- Л. Швець – тринадцятий заявник.

Замкова колонія № 58 м. Ізяслав Хмельницької області, де утримувалися заявники, – це колонія суворого режиму для чоловіків, засуджених до довічного чи тривалого ув'язнення за тяжкі кримінальні злочини.

30 травня 2001 р. та 29 січня 2002 р. на території колонії були проведені навчання спецпідрозділу «Беркут». У ході перших навчань вони атакували та провели обшук приблизно 120 ув'язнених, у ході других – близько 100 ув'язнених.

Після навчань декілька заявників направили скарги до відповідних державних органів на дії співробітників спецпідрозділів, зокрема, на жорстоке поводження, а також на неналежні умови утримання ув'язнених у колонії, проте ці скарги не було розглянуто.

27 червня 2001 р. та 24 березня 2002 р. заявники звернулися до Європейського суду з прав людини зі скаргами, зокрема, на жорстоке поводження з ними співробітників спеціального підрозділу міліції «Беркут», ненадання необхідної медичної допомоги, неефективне проведення розслідування зазначених обставин, а також на неналежні умови їх утримання в ув'язненні.

Рішення суду

Суд виключив зі списку справ заяви, які подали такі заявники: Г. Друзенко, Н. Мартов, гр. Салов, В. Кузьменко, О. Кіселев, О. Діденко, Л. Швець, гр. Літвінов, А. Миронов та В. Кулік.

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 3, 13 та 8 (1) Конвенції і зобов'язав Україну сплатити першому та другому заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 20 тис. євро², а третьому заявнику 15 тис. євро компенсації за нематеріальні збитки.

² Компенсації, присуджені згідно з рішеннями Суду, мають бути сплачені у гривневому еквіваленті.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «АЛЕКСАНДР СМІРНОВ проти України» від 15 липня 2010 року (заява № 38683/06)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF ALEKSANDR SMIRNOV v. UKRAINE of 15 July 2010 (Application no. 38683/06)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

26 березня 2002 р. заявника у справі – Александра Владіміровича Смірнова – заарештували за підозрою у крадіжці. В опорному пункті охорони правопорядку № 8 у присутності двох свідків його обшукали та знайшли дві упаковки екстракту опію. Відповідно до журналу реєстрації, у нього не було жодних видимих фізичних ушкоджень.

Заявника взяли під варту на три дні для з'ясування обставин злочину, вчиненого ним під впливом наркотиків. У той же день його доправили до РВВС м. Євпаторія, де, відповідно до слів заявника, міліціонер Р. завдав йому тілесних ушкоджень.

29 березня 2002 р. заявника звільнили з-під варти.

15 квітня 2002 р. заявник звернувся до лікарні м. Євпаторія зі скаргою на біль у грудях. 25 квітня 2002 р. його було госпіталізовано. Заявник перебував на лікуванні до 8 травня 2002 р.

22 січня 2003 р. заявник звернувся до Прокуратури м. Євпаторія зі скаргою на те, що 26 березня 2002 р. міліціонер Р. його побив, внаслідок чого у нього було декілька переломів ребер.

29 січня 2003 р. лікарня передала всі необхідні медичні документи заступнику прокурора м. Євпаторія, однак вони не були використані у ході подальшого розслідування справи.

З січня 2003 р. до грудня 2007 р. прокурор тринадцять разів відмовлявся відкривати кримінальну справу проти міліціонера Р. за скаргою заявника.

У січні 2003 р. було проведено допит працівника міліції Р., а у жовтні 2003 р. – лікарів заявника.

25 листопада 2004 р. та 22 червня 2006 р. було проведено судово-медичні експертизи. Лише у січні 2007 р. вперше було проведено допит заявника у справі.

9 січня 2007 р. заявнику зробили рентген, результати якого підтвердили перелом одного з ребер, однак медичний файл загубився.

31 січня 2008 р. прокурор вирішив не відкривати кримінальне провадження проти працівника міліції Р., зазначивши, що під час проведення слідства не було знайдено доказів його вини.

19 травня, 18 листопада 2008 р. та 3 червня 2009 р. Євпаторійський міський суд, Апеляційний суд АР Крим та Верховний Суд України, відповідно, підтримали зазначене вище рішення прокурора.

15 вересня 2006 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою, зокрема, на жорстоке поводження працівників органів внутрішніх справ та неналежне розслідування обставин справи національним судом.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 3 Конвенції та зобов'язав Україну сплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 6 тис. євро компенсації за нематеріальні збитки та 7 євро за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «БУРЯГА проти України» від 15 липня 2010 року (заява № 27672/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF BURYAGA v. UKRAINE of 15 July 2010 (Application no. 27672/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 5 (1), (2), (3), (4) «Право на свободу та особисту недоторканність»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

Заявником у справі є Андрей Андреевич Буряга, 1965 р. н., який проживає в Одеській області.

У період з 1990 до 2001 рр. правоохоронними органами Одеської області було порушено тринадцять кримінальних справ із приводу вбивств, зґвалтувань та грабежів, вчинених рядом осіб. Зокрема, 8 травня 2000 р. Любашівський районний відділ ГУ МВС України порушив кримінальну справу за фактом пограбування гр. Ш., а 19 березня 2001 р. за підозрою у скоєнні зазначеного злочину було заарештовано заявника.

22 березня 2001 р. прокурор Любашівського району віддав розпорядження утримувати заявника під вартою до 14 травня 2001 р.

8 травня 2001 р. прокурор без зазначення причин подовжив термін утримання до 14 червня 2001 р., а згодом – до 19 червня 2001 р.

20 червня 2001 р. заявник подав клопотання про звільнення з-під варти, але його було відхилено.

13 липня 2001 р. Любашівський районний суд Одеської області відхилив скаргу заявника про незаконність його утримання під вартою після 19 червня 2001 р. Заявник звернувся до Апеляційного суду Одеської області, але безрезультатно.

16 травня 2002 р. суд направив справу на додаткове розслідування, а також санкціонував подальше утримання заявника під вартою на невизначений термін. Клопотання заявника про звільнення з-під варти були неодноразово відхилені.

20 травня 2003 р. кримінальну справу проти заявника та інших осіб було передано до Любашівського суду, а 6 липня 2004 р. до Котовського місцевого суду Одеської області.

13 грудня 2004 р. Котовський суд визнав заявника і ще шістьох осіб винними у скоєнні ряду злочинів. Зокрема, заявника було визнано винним у пограбуванні і засуджено до п'яти років позбавлення волі.

18 березня 2006 р. заявник відбув покарання.

2 листопада 2006 р. Верховний Суд України відхилив касаційну скаргу заявника як подану після завершення процесуальних строків.

18 серпня 2003 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргю, зокрема, на незаконність його арешту та тривале утримання під вартою.

Рішення суду

Суд одноставно визнав порушення положень ст. 5 (1), (3), (4), ст. 6 (1) Конвенції та зобов'язав Україну сплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 125 євро компенсації за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ВІНОКУРОВ проти України» від 15 липня 2010 року (заява № 2937/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF VINOKUROV v. UKRAINE of 15 July 2010 (Application no. 2937/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 5 (3) «Право на свободу та особисту недоторканність».

Обставини справи

30 березня 1998 р. проти заявника – Вінокурова Константіна Едуардовіча – директора невеликої приватної компанії, та гр. Е., головного бухгалтера цієї компанії, було порушено кримінальну справу за підозрою у шахрайстві.

27 вересня 2001 р. заявника, який на той час проживав у Росії, було заарештовано відповідно до міжнародного ордеру на арешт та перевезено в Україну.

1 лютого 2002 р. прокурор Ленінського району м. Луганськ прийняв рішення утримувати заявника під вартою до 15 березня 2002 р.

Заявник неодноразово подавав клопотання про заміну утримання його під вартою на інший запобіжний захід через проблеми зі здоров'ям, проте всі звернення було відхилено.

21 липня 2003 р. Ленінський суд визнав заявника винним у фінансових махінаціях і засудив його до одного року, дев'яти місяців та двадцяти чотирьох діб позбавлення волі. Цей термін був менший за час, проведений заявником під вартою до його екстрадиції та під час слідства, таким чином, він вже відбув покарання.

24 листопада 2003 р. заявник у справі звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою, зокрема, на тривалість ув'язнення.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 5 (3) Конвенції.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ГАЗЕТА «УКРАЇНА-ЦЕНТР» проти України» від 15 липня 2010 р. (заява № 16695/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF GAZETA UKRAINA-TSENTR v. UKRAINE of 15 July 2010 (Application no. 16695/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 10 «Свобода вираження поглядів».

Обставини справи

Заявником у справі виступила редакція газети «Україна-Центр» (далі – компанія-заявник), зареєстрована у м. Кіровоград.

У 2002 р. у м. Кіровоград проходили вибори міського голови. У ході виборчої кампанії 12 червня 2002 р. відбулися дві прес-конференції в інформаційному агентстві УНІАН. Під час однієї з них кіровоградський журналіст – гр. М. – зробив заяву про те, що один із кандидатів у мери, гр. Я., замовив його убивство за 5 тис. доларів США.

Цю інформацію було поширено агентством УНІАН в Інтернеті. Того ж дня телеканал «СТБ» зробив повідомлення щодо замовлення вбивства у програмі «Вікна-новини».

14 червня 2002 р. компанія-заявник у справі опублікувала статтю, в якій повідомила про прес-конференцію, проведену 12 червня 2002 р.

У серпні 2002 р. гр. Я. звернувся до Ленінського районного суду м. Кіровоград із позовом проти компанії-заявника та гр. М. про те, що заява була неправдивою та ображала його гідність. Він наголошував на тому, що публікація негативно вплинула на його особисте та професійне життя і зашкодила його репутації як особистості, адвоката та політика. Він вимагав виплатити йому компенсацію за моральні збитки.

10 грудня 2002 р. Ленінський суд визнав, що обвинувачення гр. М. та компанії-заявника порушували принцип презумпції невинуватості, гарантований Конституцією. До того ж, відповідачі не змогли надати докази правдивості наведеної інформації.

Компанія-заявник не змогла довести, що офіційно отримала інформацію від агентства УНІАН, яка, поміж іншим, не відповідала інформації, наданій інформаційним агентством. Суд зобов'язав компанію-заявника та гр. М. виплатити гр. Я. 100 тис. грн та 20 тис. грн компенсації, відповідно. Компанія-заявник подала апеляцію на зазначене рішення суду.

12 березня 2003 р. Апеляційний суд Кіровоградської області підтримав рішення суду першої інстанції, але зменшив розмір компенсації.

2 жовтня 2003 р. Верховний Суд України відхилив касаційну скаргу компанії-заявника.

30 жовтня 2003 р. компанія-заявник виплатила компенсацію та 2 тис. 500 грн виконавчого збору відповідно до рішення суду від 12 березня 2003 р.

1 січня 2004 р. компанія-заявник звернулася до Європейського суду з прав людини зі скаргою, зокрема, на порушення її права на свободу вираження поглядів.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) та ст. 10 Конвенції й зобов'язав Україну сплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 8 тис. 400 євро компенсації за матеріальні збитки, 5 тис. євро за нематеріальні збитки та 830 євро за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «КОЛОМОЄЦЬ проти України» від 15 липня 2010 р. (заява № 11208/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KOLOMOYETS v. UKRAINE of 15 July 2010 (Application no. 11208/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

Заявник у справі – Владіслав Васильєвіч Коломоєць – 1961 р. н., проживає у м. Запоріжжя.

У червні 2002 р. із заявником трапився нещасний випадок на виробництві, після чого він отримав статус частково непрацездатної особи.

14 серпня 2002 р. він подав позов проти свого роботодавця ВАТ «Запоріжжясклофлюс» з вимогою визнати, що його непрацездатність була спричинена виробничою травмою та виплатити йому 33 тис. грн компенсації за нематеріальні збитки.

11 серпня 2003 р. Заводський районний суд м. Запоріжжя ухвалив рішення не на користь заявника. 1 грудня 2003 р. Апеляційний суд Запорізької області скасував рішення від 11 серпня 2003 р. і зобов'язав Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України виплатити заявнику 500 грн компенсації за нематеріальні збитки. 17 березня 2004 р. рішення суду було виконано.

22 листопада 2005 р. Верховний Суд України відхилив касаційну скаргу заявника.

29 квітня 2001 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою, зокрема, на тривалість розгляду його справи у національному суді.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції щодо тривалості судового розгляду, відхиливши решту скарг, та постановив, що встановлення самого факту порушення зазначеної статті є достатньою справедливою сатисфакцією за моральну шкоду, завдану заявнику.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ПАЛАМАРЧУК проти України» від 15 липня 2010 р. (заява № 28585/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF PALAMARCHUK v. UKRAINE of 15 July 2010 (Application no. 28585/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»

Обставини справи

У 1983 р. заявник у справі – Олександр Терентійович Паламарчук – отримав травму під час роботи в компанії «СУ-26», у результаті чого його було визнано непрацездатною особою.

З 2000 р. заявник подав чотири скарги проти Вінницької спеціалізованої компанії № 26 (далі – компанія) як правонаступника компанії, відповідальної за нещасний випадок, до Замостянського районного суду м. Вінниця.

21 вересня 2000 р. заявник звернувся до суду з вимогою зобов'язати компанію надати йому два інвалідних візки для пересування вдома та на вулиці, а також компенсувати нематеріальні збитки.

19 червня 2001 р. районний суд прийняв рішення на користь заявника.

23 жовтня 2001 р. Апеляційний суд Вінницької області скасував попереднє рішення суду та направив справу на повторний розгляд. Заявник подав касаційну скаргу.

У грудні 2002 р. касаційну скаргу заявника було направлено до Верховного Суду України, 22 грудня 2003 р. її було відхилено.

З 12 квітня 2005 р. до 27 березня 2006 р. було проведено ряд слухань у справі заявника.

12 грудня 2007 р. справу було передано іншому судді. 15 травня 2009 р. районний суд залишив скаргу заявника без розгляду.

Крім того, 18 лютого 2002 р. заявник подав скаргу проти компанії, щоб отримати компенсацію за нематеріальні збитки та кошти на утримання. Перше слухання відбулося 16 грудня 2003 р., а всього було заплановано 65 слухань у справі. 3 червня 2009 р. районний суд залишив скаргу заявника без розгляду.

21 березня 2001 р. заявник звернувся до суду зі скаргою на дії керівництва компанії. 15 травня 2009 р. районний суд відхилив скаргу заявника.

3 травня 2001 р. заявник подав ще одну скаргу проти компанії. 26 грудня 2001 р. суд задовольнив скаргу заявника, але компанія подала апеляцію.

23 квітня 2002 р. Апеляційний суд Вінницької області скасував рішення суду від 26 грудня 2001 р. та направив справу на новий розгляд. 19 серпня 2002 р. Верховний Суд України відхилив касаційну скаргу заявника.

15 травня 2009 р. районний суд залишив скаргу заявника без розгляду.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та зобов'язав Україну сплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 4 тис. 200 євро компенсації за нематеріальні збитки та 37 євро за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СЛАНЬКО проти України» від 15 липня 2010 р. (заява № 6508/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SLANKO v. UKRAINE of 15 July 2010 (Application no. 6508/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд»;
ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту»;
ст. 17 «Заборона зловживання правами».

Обставини справи

10 червня 1997 р. заявниця у справі – Ельвіра Івановна Сланько – подала позов до суду м. Феодосія проти державної компанії «Крименерго», щоб отримати компенсацію за матеріальні та нематеріальні збитки, які, за словами заявниці, стали наслідком неправомірних дій з відключення електроенергії та недостовірних розрахунків.

З січня 1998 р. до березня 1999 р. заявниця вносила зміни до своєї скарги шість разів.

12 березня 1998 р. Прокуратура м. Феодосія від імені «Крименерго» подала зустрічний позов з метою відшкодування заборгованості за електроенергію.

17 березня 1999 р. суд відхилив скаргу заявниці як необґрунтовану та задовольнив зустрічний позов, зобов'язавши заявницю відшкодувати 269 грн «Крименерго».

2 червня 1999 р. Верховний Суд Автономної Республіки Крим скасував зазначене вище рішення суду та направив справу до суду першої інстанції на повторний розгляд.

20 серпня 2001 р. суд м. Феодосія відхилив скарги заявниці і зобов'язав її сплатити 180 грн 85 коп. заборгованості.

17 вересня 2001 р. заявниця подала апеляцію.

30 серпня 2005 р. апеляційний суд скасував рішення від 20 серпня 2001 р. та направив справу на повторний розгляд.

14 березня 2003 р. Рада суддів задовольнила скаргу заявниці щодо тривалості розгляду її справи.

Після перегляду справи 4 липня 2006 р. суд м. Феодосія ухвалив рішення не на користь заявниці та зобов'язав її сплатити компанії 259 грн 73 коп. заборгованості.

12 вересня 2006 р. апеляційний суд відхилив апеляцію заявниці як подану невчасно.

26 квітня 2007 р. Верховний Суд АР Крим підтримав рішення суду від 12 вересня 2006 р.

8 травня 2002 р. заявниця подала скаргу проти «Феодосійських магістральних електричних мереж» із вимогою відшкодування моральної шкоди. 3 липня 2003 р. суд відхилив скаргу заявниці як необґрунтовану. Своєю чергою, 13 травня 2006 р. Верховний Суд України відхилив касаційну скаргу заявниці.

9 лютого 2005 р. заявниця звернулася до Європейського суду з прав людини зі скаргою, зокрема, на тривалість розгляду її справи.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції, відхиливши решту скарг, та зобов'язав Україну сплатити заявниці впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 2 тис. 435 євро компенсації за нематеріальні збитки та судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ЮЩЕНКО ТА ІНШІ проти України» від 15 липня 2010 р. (заява № 73990/01, 7364/02, 15185/02 та 11117/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF YUSHCHENKO AND OTHERS v. UKRAINE of 15 July 2010 (Application nos. 73990/01, 7364/02, 15185/02 and 11117/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1), (2) «Право на справедливий судовий розгляд»;

ст. 1 «Захист права власності» Протоколу 1.

Обставини справи

Заявниками у справі виступили громадяни України – Владімір Міхайлович Ющенко (перший заявник), Владімір Владімірович Ющенко (другий заявник), Павел Владімірович Ющенко (третій заявник) та ПП «ЮВМ-Автосервіс» (компанія-заявник).

У серпні 1998 р. гр. Л. подав скаргу до Євпаторійського міського суду проти першого заявника щодо повернення ксероксу, сорока пачок паперу та дванадцяти картриджів із тонером.

6 листопада 1998 р. суд ухвалив рішення на користь гр. Л. і зобов'язав першого заявника повернути ксерокс та сплатити гр. Л. 6 тис. 446 грн 92 коп. компенсації за матеріальні збитки. Суд також вирішив тимчасово заморозити рахунки компанії-заявника й заборонив проводити будь-які транзакції з майном та квартирою першого заявника на суму понад 12 тис. грн.

4 січня 1999 р. Верховний Суд АР Крим скасував рішення від 6 листопада 1998 р. та передав справу на повторний розгляд.

18 лютого 1999 р. євпаторійський міський суд ухвалив рішення на користь гр. Л.

У невстановлений час Державна виконавча служба розпочала виконавче провадження.

15 травня 1999 р. Державна автотранспортна інспекція повідомила голову Євпаторійського міського суду, що першому заявнику належать два бензовози. 5 серпня 1999 р. суд прийняв рішення конфіскувати один із них і зобов'язав підприємство К. продати бензовоз.

10 серпня 1999 р. Державна виконавча служба передала бензовоз гр. Л., який продав його компанії Б.

6 вересня 1999 р. Євпаторійський міський суд скасував рішення про конфіскацію майна та квартири першого заявника.

Перший заявник звернувся до суду з метою оскарження законності продажу бензовоза. 31 травня 2001 р. Центральний районний суд м. Сімферополя визнав, що підприємство К. не мало права продавати бензовоз.

У невстановлений час перший заявник звернувся до суду, щоб отримати компенсацію за матеріальні та нематеріальні збитки, але суд відхилив звернення.

У квітні 1999 р. гр. Л. подав заяву до Євпаторійського міського відділу міліції на першого та третього заявників за шахрайство та шантаж.

12 січня 2004 р. суд засудив першого заявника до двох років ув'язнення за шахрайство. 21 грудня 2005 р. суд засудив третього заявника до ув'язнення на один рік та шість місяців. Однак фактично строк перебування у слідчому ізоляторі було зараховано як строк ув'язнення.

21 березня 2006 р. Апеляційний суд АР Крим підтримав рішення суду нижчої інстанції. 12 серпня 2006 р. Верховний Суд України відхилив касаційну скаргу третього заявника.

21 квітня 1999 р. Євпаторійський міський суд відкрив кримінальну справу проти першого заявника за наклеп а 12 листопада 1999 р. її було закрито.

16 червня 2000 р. Верховний суд АР Крим відправив справу на повторний розгляд.

10 грудня 2000 р. Євпаторійський міський відділ міліції закрив кримінальну справу за відсутністю доказів. Хоча пізніше справу було відновлено, 12 серпня 2003 р. Апеляційний суд АР Крим знову її закрив, оскільки у новому Кримінальному кодексі України наклеп було виключено з числа кримінально караних діянь.

У травні 1998 р. було проведено обшук квартир першого та другого заявників. У січні 2001 р. вони подали дві окремі скарги до Євпаторійського міського суду з метою отримання відшкодування за нематеріальні збитки, завдані незаконним обшуком.

3 липня 2006 р. суд ухвалив рішення виплатити першому заявнику 3 тис. грн компенсації за нематеріальні збитки.

Заявники у справі звернулися до Європейського суду з прав людини з чотирма окремими заявами про необґрунтовану тривалість судових розглядів та неправомірність відкриття цивільного провадження проти першого заявника. 27 березня 2007 р. суд вирішив об'єднати їх в одну справу.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції, відхиливши решту скарг.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «МУРУКІН проти України» від 2 вересня 2010 р. (заява № 15816/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF MURUKIN v. UKRAINE of 2 September 2010 (Application no.15816/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 5 (1) «Право на свободу та особисту недоторканність».

Обставини справи

3 липня 2002 р. заявник у справі – Валентін Борисовіч Мурукін, – необережно керуючи машиною, врізався в інший автомобіль, за кермом якого була гр. Х. У результаті аварії гр. Х. отримала струс мозку та інші травми середньої тяжкості.

Заявника у справі звинуватили у порушенні правил безпеки дорожнього руху, що спричинило гр. Х тілесні ушкодження середньої тяжкості. Заявник дав підписку про невиїзд.

5 червня 2003 р. Дніпропетровський районний суд через неявку заявника на слухання справи прийняв рішення замінити підписку про невиїзд на утримання під вартою.

З 19 до 23 червня 2003 р. заявник лікувався у міській лікарні № 7 м. Дніпропетровськ. За словами заявника, працівники міліції надягли на нього наручники та тримали під вартою до кінця лікування.

23 червня 2003 р. заявника було заарештовано.

25 червня 2003 р. Апеляційний суд Дніпропетровської області відхилив скаргу заявника на рішення від 5 червня 2003 р.

3 липня 2003 р. районний суд визнав заявника винним і засудив до двох років обмеження свободи, позбавивши права керувати транспортними засобами впродовж одного року.

14 та 15 липня 2003 р. заявник звертався до голови апеляційного суду та голови Верховного Суду України щодо незаконності його утримання під вартою, але безрезультатно.

21 липня 2003 р. заявник подав апеляцію на рішення від 3 липня 2003 р., у якій, зокрема, зазначив, що його утримання під вартою було незаконним. 6 жовтня 2003 р. апеляційний суд відхилив скаргу заявника.

23 грудня 2004 р. Верховний Суд України відхилив апеляційну скаргу заявника як необґрунтовану, зазначивши, *inter alia*, що період утримання заявника було включено до строку його ув'язнення згідно з рішенням суду.

31 березня 2004 р. заявник подав скаргу до Європейського суду з прав людини, зокрема, на незаконність його утримання під вартою.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 5 (1) Конвенції та зобов'язав Україну сплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 3 тис. євро компенсації за нематеріальні збитки.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ФЄДІНА проти України» від 2 вересня 2010 р. (заява № 17185/02)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF FEDINA v. UKRAINE of 2 September 2010 (Application no.17185/02)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 2 «Право на життя»;

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

Заявниця у справі – Раїса Ніколаєвна Федіна, 1950 р. н., проживає у с. Теністое (АР Крим).

19 липня 2001 р. син заявниці, гр. Федін під час риболовлі з гр. Д. побачив у воді дріт і вирішив його прибрати. Внаслідок удару струмом він помер.

Бахчисарайська електромережа державної компанії «Крименерго» (далі – мережа) у зв'язку із загибеллю сина заявниці провела службове розслідування.

6 серпня 2001 р. заявниця звернулася до Прокуратури Бахчисарайського району із вимогою провести розслідування обставин загибелі її сина.

3 вересня 2001 р. прокуратура повідомила заявницю про відсутність підстав для порушення кримінальної справи.

19 листопада 2001 р. заявниця звернулася до прокуратури із вимогою провести додаткове розслідування. 23 листопада 2001 р. слідчі прокуратури прийняли рішення не відкривати кримінального провадження у справі.

27 серпня 2004 р. прокуратура постановила, що смерть сина заявниці була нещасним випадком.

Пізніше прокуратура неодноразово відмовлялася відкривати кримінальне провадження у справі через відсутність коштів на проведення судово-медичної експертизи, а зацікавлені сторони не погодилися її оплатити.

6 вересня 2001 р. заявниця розпочала цивільне провадження проти «Крименерго» у Бахчисарайському суді, щоб отримати компенсацію за нематеріальні збитки. 4 червня 2007 р. Бахчисарайський суд прийняв рішення не на користь заявниці.

27 серпня 2007 р. Апеляційний суд АР Крим скасував рішення суду першої інстанції, постановивши, що мережа несе відповідальність за те, що сталося, незважаючи на наявність чи відсутність провини, тому повинна виплатити заявниці, її невістці та онуці компенсацію 80 тис., 50 тис. та 20 тис. грн відповідно.

4 грудня 2008 р. Верховний Суд України підтримав рішення суду нижчої інстанції.

26 березня 2002 р. заявниця звернулася до Європейського суду з прав людини зі скаргою, зокрема, на тривалість цивільного провадження.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та зобов'язав Україну сплатити заявниці впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1 тис. 200 євро компенсації за нематеріальні збитки та 500 євро за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «БАЛОГА проти України» від 16 вересня 2010 р. (заява № 620/05)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF BALOGA v. UKRAINE of 16 September 2010 (Application no. 620/05)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

Заявником у справі є Петро Іванович Балоба, 1963 р. н., який мешкає у с. Федіївка Кіровоградської області. На час виникнення обставин справи заявник обіймав посаду працівника районного відділу міліції.

25 жовтня 2000 р. місцева прокуратура порушила проти заявника кримінальне провадження, звинувачуючи його у зловживанні службовим становищем та фальсифікаціях. Зокрема, стверджувалося, що у лютому – березні 1999 р. заявник склав кілька звітів про адміністративні правопорушення та підробив підписи уявних порушників, яких фактично не існувало, з метою покращання статистичних показників своєї роботи.

27 червня 2002 р. Бобринецький районний суд постановив, що заявник не становить загрози для суспільства та припинив провадження проти нього. Заявник подав апеляцію.

26 листопада 2002 р. Апеляційний суд Кіровоградської області скасував рішення від 27 червня 2002 р., зазначивши, що суд нижчої інстанції не підтвердив, чи згоден заявник на припинення провадження проти нього, а також, що розгляд справи проводився за відсутності заявника, проте ухвалив рішення про припинення провадження.

9 березня 2004 р. Верховний Суд України встановив, що всупереч вимогам законодавства суди обох інстанцій розглядали справу заявника за його відсутності та, відповідно, припинили судові провадження проти нього без його згоди. Верховний Суд України скасував рішення від 26 листопада 2002 р. та повернув справу до апеляційного суду на повторний розгляд.

25 травня 2005 р. Бобринецький районний суд визнав заявника винним у зазначених вище злочинах і засудив до одного року ув'язнення. Суд також заборонив заявнику обіймати будь-які посади в органах Міністерства внутрішніх справ. Крім того, цим самим Рішенням суд амністував заявника.

16 серпня 2005 р. апеляційний суд підтримав це рішення, а 25 квітня 2006 р. Верховний Суд України відхилив касацію заявника та постановив, що його має бути звільнено від відбування покарання внаслідок закінчення строку давності вчинених ним злочинів.

Заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на тривалий судовий розгляд у його справі та вимагав сплатити йому 55 тис. євро компенсації за матеріальні та нематеріальні збитки.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та постановив, що саме встановлення факту порушення є достатньою справедливою сатисфакцією за нематеріальну шкоду, завдану заявнику.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ВІТРУК проти України» від 16 вересня 2010 р. (заява № 26127/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF VITRUK v. UKRAINE of 16 September 2010 (Application no. 26127/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 3 «Заборона катування»;

ст. 5 «Право на свободу та особисту недоторканність»;

ст. 6 «Право на справедливий судовий розгляд».

Обставини справи

Заявником у справі є Ніколай Анатольєвіч Вітрук, 1979 р. н., який мешкає у Києві.

8 травня 1999 р. Прокуратура Ватутінського району м. Київ порушила справу за фактом скоєння вбивства гр. С., а 10 травня 1999 р. було порушено кримінальне провадження проти заявника та двох інших осіб – гр. Суптєла³ та гр. Н.

13 травня 1999 р. заявника затримали працівники міліції та, за його словами, били кілька годин, змушуючи зізнатися у скоєнні вбивства.

16 травня 1999 р., враховуючи дані, надані судово-медичним експертом, прокуратура видала ордер на арешт заявника за підозрою у скоєнні тяжкого злочину, а 24 травня 1999 р. йому було висунуто обвинувачення у вбивстві.

31 жовтня 2000 р. Апеляційний суд м. Києва визнав заявника винним у вбивстві та засудив до п'ятнадцяти років ув'язнення, але 17 травня 2001 р. Верховний Суд України скасував це рішення і направив справу на подальший розгляд. Увесь цей час заявника утримували під вартою.

21 лютого 2002 р. розслідування було завершено, а справу передано до Апеляційного суду м. Києва.

10 квітня 2002 р. Апеляційний суд м. Києва прийняв рішення передати кримінальну справу для проведення подальшого розслідування, подовживши при цьому термін утримання заявника під вартою на тій підставі, що його було звинувачено у тяжкому злочині та він може зробити спробу втекти.

13 червня 2002 р. Верховний Суд України підтримав рішення Апеляційного суду м. Києва, додавши при цьому, що рішення щодо затримання заявника було законним та належним чином обґрунтованим.

2 липня 2002 р. кримінальна справа заявника надійшла до Прокуратури Ватутінського району м. Києва.

Розслідування у справі заявника тривало до 21 липня 2004 р., коли його було звільнено під підписку про невиїзд, а 11 жовтня

³ Див.: Рішення Європейського суду з прав людини у справі «СУПТЄЛ проти України» від 19 лютого 2009 р. (заява № 39188/04) // «Реферативний огляд європейського права». – 2009. – Вип. 13. – С. 46-47.

2006 р. кримінальну справу було припинено, проте згодом продовжено.

11 вересня 2007 р. Прокуратура Деснянського району м. Києва припинила розслідування через неможливість встановлення місцезнаходження гр. Н.

26 липня 2003 р. заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргами на порушення його права на справедливий судовий розгляд, свободу та особисту недоторканність та утримання під вартою понад п'ять років без обвинувачувального рішення суду.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 5 (1), (3), (4) та ст. 6 (1) Конвенції і зобов'язав Україну сплатити заявнику впродовж трьох місяців із дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 6 тис. євро компенсації за нематеріальні збитки та 20 євро за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі «ВЛАДІМІР ПОЛІЩУК ТА СВЕТЛАНА ПОЛІЩУК проти України» від 30 вересня 2010 р. (заява № 12451/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF VLADIMIR POLISHCHUK AND SVETLANA POLISHCHUK v. UKRAINE of 30 September 2010 (Application no. 12451/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 8 «Право на повагу до приватного і сімейного життя»;

ст. 13 «Право на ефективний засіб правового захисту».

Обставини справи

Заявниками у справі виступило подружжя Владімір та Светлана Поліщуки, 1966 р. н., які проживають у м. Токмак.

21 січня 2001 р. невідома особа розбила шість вікон у будинку поблизу квартири заявників. 30 січня 2001 р. Управління МВС м. Токмак відкрило кримінальну справу за зазначеним фактом.

20 березня 2001 р. прокуратура видала ордер на обшук помешкання заявників, підозрюючи В. Поліщука у причетності до злочину.

21 березня 2001 р. працівники міліції прийшли до помешкання заявників з метою проведення обшуку. Незважаючи на твердження заявниці щодо безпідставності обшуку, працівники міліції, погрожуючи їй, здійснили обшук помешкання, але жодних доказів знайдено не було. Заявника у цей час вдома не було.

У невстановлений час заявники звернулися до Прокуратури Запорізької області зі скаргою на незаконність проведеного обшуку.

12 жовтня 2001 р. прокуратура повідомила заявників, що обшук був незаконним а працівників міліції було притягнуто до дисциплінарної відповідальності.

19 серпня 2002 р. заявники подали позови до Токмацького районного суду проти Управління МВС, обласної прокуратури та ГУ Державного казначейства України у Запорізькій області з метою визнання проведеного обшуку незаконним. Крім того, заявниця вимагала виплати компенсації за нематеріальні збитки.

22 травня 2003 р. суд постановив, що обшук був незаконним, проте заявниця не може претендувати на відшкодування збитків, завданих іншій особі, оскільки обшук помешкання стосувався лише заявника.

26 серпня 2003 р. заявники подали апеляцію на це рішення суду. 16 грудня 2003 р. Апеляційний суд Запорізької області ухвалив рішення не на користь заявниці.

31 січня 2006 р. Верховний Суд України відхилив касаційну скаргу заявниці.

20 березня 2004 р. заявники звернулися до Європейського суду з прав людини зі скаргою, зокрема, на неправомірність обшуку їх помешкання.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 8 та ст. 13 Конвенції, відхиливши решту скарг.

IV. РОЗВИТОК ДОКТРИНИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

Бельгійське головування в ЄС

The Belgian EU Presidency (euroactive.com, 25 June 2010)

1 липня 2010 р. Бельгія перейняла від Іспанії естафету головування в ЄС на наступні півроку.

Цілі бельгійського головування відповідають пріоритетам, визначеним іспанським головуванням на першу половину 2010 р. Вони також тісно пов'язані із загальною півторарічною програмою трійки головування Іспанія – Бельгія – Угорщина.

Остаточний варіант програми головування Бельгії було прийнято 16 червня 2010 р. на зустрічі Кабінету міністрів та регіональних представників.

Було виокремлено таке коло завдань головування:

- соціально-економічні питання – відновити зростання економіки в умовах економічної кризи, посилити нагляд за фінансовими ринками, сприяти розвитку ринку праці у сфері збереження або відновлення екології, заохочувати інновації та перехід до економіки з урахуванням потреб навколишнього середовища;

- соціальні питання – підвищувати соціальну з'єднаність шляхом боротьби з бідністю, приділяти увагу питанням старіння суспільства, збереження та охорони здоров'я;

- питання захисту навколишнього середовища та змін клімату – перехід до економіки з урахуванням потреб збереження довкілля, підготовка до конференції Сторін Рамкової Конвенції ООН зі змін клімату, яка проходить у м. Канкун з 29 грудня 2010 р., перегляд системи оподаткування з метою досягнення інших цілей ЄС у сфері захисту навколишнього середовища, енергетики, транспорту та зменшення шкідливих викидів;

- питання правосуддя та внутрішніх відносин – забезпечити спільне визнання рішень судів держав – членів ЄС, а також виконання так званої Стокгольмської програми, започаткованої у 2009 р. під час головування Швеції, якою передбачено співробітництво поліції та митної служби,

рятувальних служб держав – членів ЄС, співробітництво у питаннях біженців, міграції та візової політики з 2010 до 2014 р.;

- зовнішні відносини – продовження роботи у рамках політики розширення, а також організація нової дипломатичної установи ЄС – Європейської служби зовнішньополітичної діяльності.

Крім того, до пріоритетних напрямів діяльності нового головування буде належати забезпечення стабільності євро, розробка нової рамкової програми з досліджень та інновацій. При цьому особливу увагу буде приділено проблемі збереження інтелектуальної власності, фінансуванню проведення досліджень, державної закупівлі товарів і послуг та налагодженню інфраструктури інновацій.

Депутат Європейського Парламенту, Голова фракції Європейської народної партії в ЄП Ж. Дол наголосив на важливості постановки амбітних, проте реалістичних цілей: «Я очікую, що головування Бельгії зосередить свої зусилля на справді першочергових завданнях: розвитку та створенні робочих місць, стабільності економіки, безпеці та свободі. Громадяни Європейського Союзу очікують від нас конкретних результатів».

Бельгія виступила з ініціативою раціонального використання матеріалів

Belgium to push 'sustainable materials' initiative (EurActive.com, 9 July 2010)

12-13 липня 2010 р. на зустрічі міністрів з питань навколишнього середовища у м. Гент відбулося обговорення програми раціонального використання матеріалів.

Бельгійське головування виступило з ініціативою інтегрованого підходу до використання матеріалів у виробництві з метою скорочення рівнів виснаження ресурсів та зменшення забруднення повітря, води та ґрунту.

«Якщо ми будемо продовжувати використовувати матеріали так, як ми це робимо зараз, це призведе до виснаження сировинних ресурсів та завдасть шкоди довкіллю», – відзначається у повідомленні бельгійського головування.

Автори пропозиції наголошують, що основне завдання полягає в переході від політик боротьби із забрудненням середовища до політик збереження матеріалів, що охопить повний життєвий цикл продукції, починаючи із видобутку сировини, виробництва товарів, до їх споживання та утилізації.

Бельгія виступає за створення єдиної європейської платформи за раціональне використання матеріалів у рамках плану дій Європейської Комісії щодо ефективних ресурсів, який буде прийнятий у 2011 р.

Загалом пропонується переглянути політику ЄС у таких сферах, як управління відходами, природними ресурсами, сировинними матеріалами, а також товарна політика, екодизайн, споживання та виробництво.

Парламент виступає за ухвалення директиви про біовідходи

Parliament calls for EU biowaste directive (euractive.com, 7 July 2010)

Європейський Парламент закликав Європейську Комісію розробити спеціальну директиву з метою запровадження обов'язкової утилізації біовідходів, у тому числі городніх і харчових відходів з ресторанів та інших установ харчової промисловості.

Європейська Комісія визначає біологічні відходи як такі, що утворюються у садах і парках, а також харчові відходи з помешкань, ресторанів, установ громадського харчування і торгових приміщень, підприємств харчової промисловості.

Проте до біовідходів не належать відходи лісового господарства чи сільськогосподарські відходи, гній, стічні води, бруд, а також інші відходи, що можуть розкладатися, такі, як природний текстиль, папір або оброблена деревина.

За статистичними даними, біовідходи становлять 30-45% твердих побутових відходів у Європі.

Основна екологічна загроза від біологічних відходів – це утворення на звалищах метану. Його шкідливість у 20 разів більша за шкідливість вуглецю.

Директива ЄС щодо сміттєзвалищ зобов'язує держави-члени зменшити до 2016 р. порівняно з рівнем 1995 р. на звалищах

кількість відходів, що можуть біологічно розкладатися, на 65%. Однак Директива детально не регламентує, що саме робити з цими відходами. У такій ситуації більшість країн робить вибір на користь простого спалювання.

Європейський Парламент відзначив, що норми, які регулюють організацію утилізації біовідходів, мають фрагментарний характер, а діючі законодавчі інструменти не є достатніми для досягнення цілей ефективного управління.

Прийняття Директиви, на думку парламентарів, дозволить ефективніше здійснювати контроль у сфері поводження з відходами і надасть правової визначеності цьому питанню.

Директива повинна зобов'язати держави – члени ЄС використовувати систему роздільного збору відходів, що забезпечить виконання ними програм із переробки сміття та відновлюваної енергії й підвищить ефективність використання ресурсів у рамках стратегії «Європа 2020».

Парламент настійно закликає Комісію та держави-члени підвищувати рівень обізнаності громадськості щодо профілактики та утилізації відходів і очікує, що Комісія перегляне чинне законодавство до кінця 2010 року.

Науково-практичне видання

РЕФЕРАТИВНИЙ ОГЛЯД ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

Випуск 19

*За загальною редакцією В. О. Зайчука,
Керівника Апарату Верховної Ради України,
академіка НАПН України*

Випуск підготували:

Копиленко О. Л. (керівник), Зайчук О. В.,
Ворошилова І. В., Горькавий С. С.,
Коптева О. О., Мовчан Ю. В.,
Санченко А. Є.

Відповідальний за випуск

Білоусов Л. В.

Редактор

Мишак І. М.

Підписано до друку 20.09.2010.

Формат 60x90/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.

Ум. друк. арк. 2,9. Обл.-вид. арк. 2,1.

Оригінал-макет підготовлено в
Інституті законодавства Верховної Ради України
04053, м. Київ, пров. Несторівський, 4.